

ONTWERP RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 763023

Onderwerp:	Beleid 'Zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024'
Programma:	2. Wonen en leefbaarheid

Forum:	Oordeelsvormend	
Portefeuillehouder	Sjoerd Wannet	
Inlichtingen bij:	Weert, Yara van	
	Telefoonnummer: 14 0575	E-mailadres: info@zutphen.nl

Soort bevoegdheid:	Kaderstellend
Beleidsvrijheid:	Ruim
Programmabegrotingswijziging:	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

1. de bijgaande Zienswijzennota ontwerp beleid 'Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht – zonnepanelen en -collectoren' vast te stellen;
2. artikel 5.2.8 van de Welstandsnota te vervangen door de bijgaande nieuwe tekst van Beleid voor 'Zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht'.

Inleiding

Het huidige beleid voor het verduurzamen van panden in het beschermd stads- en dorpsgezicht sluit niet (meer) aan bij het maatschappelijk vraagstuk naar duurzame en betaalbare energie.

Een beschermd stads- of dorpsgezicht is een gebied in een stad of dorp met een bijzonder cultuurhistorisch karakter. De bescherming is bedoeld om de cultuurhistorische identiteit van een gebied te behouden. Om deze kwaliteit te behouden mag je dus niet zomaar wat aan de panden veranderen, ook niet om je huis te verduurzamen. Zo is hier voor het plaatsen van zonnepanelen in veel gevallen een vergunning nodig. Bij het verlenen van een vergunning wordt vanuit welstands- en monumentaspecten vooral beoordeeld of de te plaatsen zonnepanelen de cultuurhistorische waarden niet onevenredig aantasten.

Het huidige (strikte) beleid voor het plaatsen van zonnepanelen binnen de beschermde gezichten staat op gespannen voet met het maatschappelijk vraagstuk naar duurzame en betaalbare energie. Een ruimer beleid is gewenst, zonder dat daardoor de cultuurhistorische waarden onevenredig worden aangetast.

Op 4 juni 2024 heeft het college het ontwerp beleid 'Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024' vastgesteld. Dit ontwerp beleid heeft vervolgens 6 weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode kon een ieder zienswijzen indienen. Het ontwerp beleid kan nu, rekening houdend met de ingediende zienswijzen, door de gemeenteraad vastgesteld en toegevoegd worden aan de Welstandsnota. Met het nieuwe beleid wordt de tekst van het huidige onderdeel 5.2.8 Zonnepanelen en zonnecollectoren volledig vervangen.

Beoogd effect

- Het aanleggen van zonnepanelen op panden in het beschermd stad- en dorpsgezicht mogelijk maken met voldoende waarborg van de cultuurhistorische waarde van het gebied.
- Bijdragen aan de energietransitie volgens de afspraken in het Klimaatakkoord en de ambities in het coalitieakkoord.

Argumenten

1.1 De Zienswijzennota op het ontwerp beleid bevat de ontvangen zienswijzen én geeft weer hoe het ontwerp beleid is aangepast.

Het ontwerp beleid 'verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht – zonnepanelen en -collectoren' heeft van maandag 10 juni 2024 tot en met maandag 22 juli 2024 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode kon een ieder een zienswijze indienen. In totaal zijn er 3 schriftelijke zienswijzen ontvangen. De ontvangen zienswijzen zijn aanleiding geweest om het ter inzage gelegde ontwerp beleid te verbeteren. De zienswijzennota (bijlage 1) laat zien hoe het college met de zienswijzen is omgegaan en hoe het ontwerp beleid tekstueel is aangepast. De zienswijzen gaven geen aanleiding om het ontwerp beleid inhoudelijk aan te passen.

2.1 De regels in de Welstandsnota sluiten niet aan bij het nieuwe beleid.

In onderdeel 5.2.8 Zonnepanelen en zonnecollectoren van de Welstandsnota zijn regels en uitgangspunten voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren vastgelegd (bijlage 3). Het nieuwe beleid voor zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht is anders dan de regels en uitgangspunten in de Welstandsnota. Om tegenstrijdigheden in beleid te voorkomen moet de huidige tekst van onderdeel 5.2.8 van de Welstandsnota vervangen worden door de tekst van het Beleid 'Zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024',

2.2 In het nieuwe beleid is zowel duurzaamheid als cultuurhistorie mee gewogen.

Doel van de aanwijzing van stads- en dorpsgezichten is om de bijzondere kwaliteit te beschermen en te behouden voor de toekomst. Om zorgvuldig om te gaan met de cultuurhistorische waarden bestaan er voor deze gebieden speciale regels. Dit betekent niet dat er niets mogelijk is. Bij iedere wijziging wordt beoordeeld of deze waarden niet onevenredig aangetast worden. In het beleid is samen met het Gelders Genootschap een gewogen afweging gemaakt tussen de cultuurhistorische waarden en het bieden van meer mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen. Het Gelders Genootschap heeft dit ook voor

verschillende andere gemeentes, zoals Doesburg en Harderwijk gedaan. De beoordeling heeft geleid tot drie categorieën met verschillende mogelijkheden. Zo zijn er zones waar zonnepanelen (onder voorwaarden) ook zichtbaar mogen zijn, en zones waar zonnepanelen alleen geheel uit het zicht zijn toegestaan.

2.3 Het nieuwe beleid geeft inwoners meer duidelijkheid en inzicht onder welke voorwaarden zonnepanelen mogelijk zijn.

Veel bewoners en pandeigenaren van een (monumentaal) pand in de beschermde gezichten van de gemeente Zutphen hechten waarde aan het bestaande historische bebouwingsbeeld. Maar zij willen ook graag hun eigen bijdrage leveren aan het verduurzamen van het pand door te investeren in zonnepanelen en -collectoren. De huidige regels geven inwoners vooraf weinig inzicht in wat de mogelijkheden zijn voor zonnepanelen op het dak. Het nu voorliggende beleid geeft meer duidelijkheid aan initiatiefnemers waar en onder welke voorwaarden er mogelijkheden zijn en geeft de uitgangspunten waarlangs wij kunnen beslissen over vergunningaanvragen. Door onder andere de vertaling naar een kaart voor de mogelijkheden van zonnepanelen én een stappenplan hiervoor krijgen inwoners meer duidelijkheid en inzicht.

2.4 Inwoners zijn goed betrokken in de voorbereiding van het beleid.

Het college heeft de bewoners en pandeigenaren actief betrokken bij het opstellen van het ontwerp beleid door ze vooraf via een enquête mee te laten denken over de mogelijkheden. De enquête is door 958 individuen ingevuld waardoor er uitspraken kunnen worden gedaan voor alle inwoners van het beschermd stads- en dorpsgezicht. Een samenvatting van de uitkomsten van de enquête zijn in het beleidsstuk opgenomen. Via de inspraakprocedure heeft het college inwoners en andere belanghebbenden nog meer kunnen betrekken bij de ontwikkeling van dit beleid. In totaal zijn er 3 schriftelijke zienswijzen ontvangen. De ontvangen zienswijzen zijn aanleiding geweest om het ter inzage gelegde ontwerp beleid te verbeteren. Door alle input mee te nemen in het advies is er gedragen beleid ontstaan.

2.5 De Erfgoedadviesraad is positief over het beleid.

Het college heeft ook de Erfgoedadviesraad om advies gevraagd. De Erfgoedadviesraad is positief over de richting van het nieuwe beleid en de mogelijkheden die worden geboden.

2.6 De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit is positief over het nieuwe beleid over het beleid.

Het college heeft ook de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (hierna: CRK) om advies gevraagd. De CRK heeft meegedacht en staat achter de insteek van het beleid. De input van het CRK is verwerkt in het voorliggende stuk.

2.7 Met het beleid geeft het college uitvoering aan de afspraken in het coalitieakkoord.

Het college wil het verduurzamen van panden in het rijksbeschermd stadsgezicht van Zutphen en het gemeentelijk beschermde dorpsgezicht Warnsveld mogelijk maken, zonder dat dit de beschermde waarden van onze mooie gemeente onevenredig aantast. In het coalitieakkoord is aangekondigd dat er onderzocht wordt welke beleidsveranderingen er in de gemeente nodig zijn om monumenten beter te kunnen isoleren en verduurzamen. Dit beleid is het resultaat van dit onderzoek. Met het vaststellen van dit beleid wordt er uitvoering gegeven aan deze doelstelling.

2.8 De gemeenteraad besluit over het beleidskader

Het vaststellen van beleid voor het aanbrengen van zonnepanelen – en collectoren binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht en het aanpassen van de Welstandsnota is een bevoegdheid van de raad. Na het vaststellen van het nieuwe beleid werkt het college de bijbehorende beleidsregels voor zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht uit. Na een besluit van het college over de beleidsregels (inclusief officiële bekenmaking) treden de regels in werking. Op dat moment worden vergunningsaanvragen aan het nieuwe beleid getoetst. Naar verwachting worden de beleidsregels nog voor de feestdagen door het college vastgesteld.

Kantttekeningen

2.1 Aanpassing van de regels voor het aanbrengen van zonnepanelen en -collectoren binnen het beschermd stads en dorpsgezicht kan worden ervaren als beperking van de bescherming van de cultuurhistorische waarden.

Het aanwijzen van een beschermd stad- en dorpsgezicht is een manier om de cultuurhistorische waarden van een gebied te behouden. Het bieden van meer mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen en -

collectoren kan ervaren worden als aantasting van het beschermd stads- en dorpsgezicht. Bij het opstellen van het nieuwe beleid zijn de extra mogelijkheden echter goed afgewogen tegen de vastgestelde cultuurhistorische waarden van de gezichten. Daarnaast is in vrijwel alle gevallen een vergunning verplicht. Deze vergunningaanvraag moet voor advies voorgelegd worden aan de CRK. De CRK weegt daarbij af of de aanvraag voldoet aan het nieuwe beleid en of deze de cultuurhistorische waarden niet onevenredig aantast. Daarmee is het behoud van de cultuurhistorische waarden voldoende gewaarborgd.

2.2 Het beleid richt zich alleen op zonnepanelen en -collectoren.

De opgave om het beschermd stads- en dorpsgezicht te verduurzamen gaat over meer dan alleen zonnepanelen op daken. Er worden daarom ook uitgangspunten voorbereid voor het isoleren van panden binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht. De ontwikkeling van het beleid voor isolatie duurt door de diversiteit aan maatregelen langer dan het beleid voor zonnepanelen, waardoor er voor is gekozen om deze twee verschillende beleidsontwikkelingen apart van elkaar in procedure te brengen. Naar verwachting worden de uitgangspunten voor het isoleren van panden binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht aan het einde van 2024 door het college vastgesteld.

Financiën

Dit besluit heeft beperkte financiële gevolgen. Bij een aanvraag voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op, aan of bij een pand gelegen in het beschermd stadsgezicht en/of een beschermd monument worden alleen leges voor bouwen in rekening gebracht en geen leges voor wijzigen van een monument. Dit was zowel bij de oude als de nieuwe tarieventabel behorende bij de Legesverordening het geval. Dit maakt wel dat er op dit onderwerp minder legesinkomsten te verwachten zijn als het gaat over wijzigen van monumenten, omdat er met de beleidsregels die straks aan de hand en op grond van het nieuwe beleid worden vastgesteld, meer mogelijk wordt gemaakt dan voorheen. Er is dus ambtelijke inzet, die niet geheel gedekt wordt uit de leges bij dit onderwerp. Rapportage hierover vindt plaats via de bestuursrapportage.

Communicatie

Wij blijven inwoners actief informeren over de ontwikkeling van het nieuwe beleid. Als eerste ontvangen inwoners van een zienswijze een schriftelijke reactie op hun ingediende zienswijze.

Na het vaststellen van de kaders door de gemeenteraad werkt het college de bijbehorende beleidsregels voor zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht. Na de besluitvorming door het college over de beleidsregels sturen wij alle adressen binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht een brief. In deze brief gaan wij in op de mogelijkheden die het nieuwe beleid biedt. Bovendien maken wij het nieuwe beleid, inclusief de contouren van het beschermd stads- en dorpsgezicht, toegankelijk op onze website zodat inwoners, ondernemers en pandeigenaren aan de slag kunnen met het voorbereiden van eventuele plannen.

Uitvoering

Met het vaststellen van het beleid door de raad worden de kaders vastgelegd. Deze beleidskaders treden in werking op de dag nadat deze bekend gemaakt zijn. Ze moeten vervolgens nog uitgewerkt worden in praktische en uitvoerbare beleidsregels. Het opstellen en vaststellen hiervan is een bevoegdheid van het college. Nadat het college de beleidsregels heeft vastgesteld en bekendgemaakt, treedt het nieuwe beleid in werking en worden vergunningsaanvragen aan het nieuwe beleid getoetst.

Evaluatie

Het nieuwe beleid is gebaseerd op huidige inzichten en kennis met ruime interpretatie om toekomstige manieren om met een paneel energie op te wekken ook te kunnen beoordelen. Uiteraard moet de inhoud worden bijgesteld wanneer blijkt dat dit nodig is om het beleid bruikbaar te kunnen houden.

Bijlagen

763023 - Bijlage 1 - Zienswijzennota ontwerp beleid 'Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht – zonnepanelen en -collectoren'

763023 - Bijlage 2 - Ontvangen zienswijzen ontwerp beleid 'Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht – zonnepanelen en -collectoren'

763023 - Bijlage 3 - Artikel 5.2.8 van de Welstandsnota Gemeente Zutphen 2024

763023 - Bijlage 4 - Beleid 'Zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024'

Stukken die ter inzage liggen

BESLUIT

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van DATUM met nummer 763023;

gelet op artikel(en) 108 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. de bijgaande Zienswijzennota ontwerp beleid ‘Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht – zonnepanelen en -collectoren’ vast te stellen;
2. artikel 5.2.8 van de Welstandsnota te vervangen door de bijgaande nieuwe tekst van Beleid voor ‘Zonnepanelen en -collectoren in het beschermd stads- en dorpsgezicht’.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zutphen, gehouden op:

De voorzitter,

de griffier,